VII kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka (nr 206)
z dnia 5 listopada 2014 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka (nr 206)

5 listopada 2014 r.

Komisja Sprawiedliwości i Praw Człowieka , obradująca pod przewodnictwem poseł **Stanisławy Prządki (SLD)**, przewodniczącej Komisji, rozpatrzyła:

– uchwałę Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Prawo o adwokaturze oraz ustawy o radcach prawnych (druk nr 2845).

W posiedzeniu udział wzięli: **Jerzy Kozdroń** sekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości wraz ze współpracownikami oraz senator **Bohdan Paszkowski**.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Barbara Orlińska, Maciej Zaremba** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Monika Bies-Olak, Krzysztof Karkowski** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Dzień dobry państwu. Otwieram posiedzenie Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka. Stwierdzam kworum. Witam państwa posłów, witam pana ministra Jerzego Kozdronia z Ministerstwa Sprawiedliwości wraz ze współpracownikami. Witam wszystkie osoby uczestniczące w dzisiejszym posiedzeniu. Porządek dzienny państwo posłowie otrzymali. Czy są uwagi do porządku dziennego? Nie słyszę. Dziękuję. Stwierdzam, że Komisja zaakceptowała porządek dzienny. W dniu dzisiejszym rozpatrzymy poprawki zawarte w uchwale Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Prawo o adwokaturze oraz ustawy o radcach prawnych, druk nr 2845. Proszę pana senatora Bohdana Paszkowskiego o zaprezentowanie poprawek. Bardzo proszę, panie senatorze.

Senator Bohdan Paszkowski:

Dziękuję, pani przewodnicząca. Do tej nowelizacji ustawy Senat uchwalił w sumie pięć poprawek. Zasadniczo one dotyczą trzech zagadnień, dwie poprawki dotyczą tego samego zagadnienia. Jeżeli chodzi o pierwszą poprawkę i ostatnią, to one wiążą się z kwestią, którą dostrzegliśmy, a mianowicie w ustawie, która jest przedmiotem dzisiejszych obrad, jest nowelizowany art. 94 ustawy – Prawo o adwokaturze. Identyczna nowelizacja tego samego przepisu jest zawarta w ustawie z 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw, z tym że w ustawie, o której dzisiaj mówimy, ten przepis wejdzie w życie po 14 dniach od opublikowania tejże ustawy, natomiast poprzednia ustawa o zmianie Kodeksu postępowania karnego i niektórych innych ustaw będzie wchodzić w życie od dnia 1 lipca 2015 r. Stąd też, aby uniknąć takiej sytuacji, że ten sam przepis będzie miał różne terminy wejścia w życie, co na pewno nie służyłoby przejrzystości prawa, Senat proponuje, by tę sprawę załatwić w poprawce pierwszej, a zasadniczo w piątej. Jeżeli w tej ustawie o adwokaturze i radcach prawnych mamy zmieniać jeszcze kolejną ustawę, stąd w tej pierwszej ustawie proponujemy, to jest konieczność, żeby zmienić tytuł, bo będą już zmieniane trzy ustawy, nie tylko dwie, ustawa o zmianie ustawy Prawo o adwokaturze oraz niektórych innych ustaw. Ta propozycja w tym zakresie tematycznym wyczerpuje poprawkę pierwszą i ostatnią, czyli piątą.

Jeżeli chodzi o poprawkę drugą, to ona też wiąże się z sytuacją, która jest spowodowana tym, że w międzyczasie była również zmiana przepisu art. 73 ustawy – Prawo o adwokaturze, co się wiązało z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego, który nakazywał ustawodawcy, jeżeli można tak określić, aby w przypadku kiedy adwokat jest usuwany z zawodu na podstawie orzeczenia sądu dyscyplinarnego, miał możliwość powrotu do zawodu. Oczywiście to jest warunkowane dodatkowymi okolicznościami, ale Trybunał uznał, że w takiej sytuacji przepis będzie zgodny z konstytucją. I teraz mamy taką

rzecz, że w tejże nowelizowanej ustawie, o której mówimy, uchyla się w art. 1 pkt 15, w art. 72 uchyla się pkt 8, który stanowił odesłanie do art. 73, i wprowadza się art. 72 ust. 1a, który określa przesłankę skreślenia z listy adwokata na podstawie orzeczenia sądu dyscyplinarnego. W tej sytuacji, będziemy mieli w art. 73 brak odesłania, a w takim wypadku już w tej chwili do art. 72 ust. 1a. Chodzi o to, że w tym katalogu przesłanek kiedy będzie można ubiegać się o powrót do zawodu, nie będzie tej przesłanki, o której mówił Trybunał Konstytucyjny. W związku z tym proponujemy, by to naprawić i stąd też jest propozycja, by do tej nowelizowanej ustawy po art. 1 pkt 15 dodać pkt 15a, który będzie nowelizował treść art. 73 ust. 1, gdzie również odesłanie do artykułu wprowadzonego w tejże nowelizowanej ustawie do art. 72 ust. 1a będzie zrealizowane. Przepisy będą spójne w zakresie swoich odwołań i będą realizowały również orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego, jeżeli chodzi o zakres możliwości powrotu adwokata do zawodu po orzeczeniu sądu dyscyplinarnego o wydaleniu.

Mamy jeszcze jedną parę poprawek. One dotyczą zarówno ustawy o radcach prawnych, jak i o adwokatach. Tutaj Senat proponuje powrót do dodania do przesłanek, jakimi się kieruje sąd przy ustaleniach faktycznych, stwierdzenia, że to mają być prawdziwe ustalenia faktyczne w obu tych sytuacjach, jeżeli chodzi o działalność tego sądu, z uwagi na to, że zapewni to po prostu spójność z przepisami chociażby Kodeksu postępowania karnego, który w art. 2 § 2 również stwierdza, że mają to być prawdziwe ustalenia faktyczne. Zapewnimy spójność systemową tym przepisom. Może przesadzam, ale Senat tak ustalił. Proponuję i myślę, że to jest słuszne, żeby te postępowania dyscyplinarne były również oparte na dochodzeniu prawdy materialnej, a nie tylko formalnej. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Bardzo dziękuję panu, panie senatorze. Czy pan minister w tym momencie chciałby się odnieść do tych poprawek? Bardzo proszę.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Jerzy Kozdroń:

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, chciałbym powiedzieć, że w imieniu rządu popieram wszystkie poprawki Senatu. Jeżeli chodzi o poprawkę pierwszą i piątą, to chyba państwo nie macie wątpliwości, że mamy tutaj *superfluum*, za dużo daliśmy przepisów w obecnie obowiązującym prawie i dlatego w tej ustawie nowelizującej k.p.k., która ma wejść w życie 1 lipca przyszłego roku, trzeba było uchylić art. 4, który przewidywał to, co przewidzieliśmy w postępowaniu w ustawie o radcach prawnych i adwokaturze. Jeżeli chodzi o poprawkę drugą, to też wynika z pewnego niedopatrzenia. Państwo wiecie, art. 72 nowelizowaliśmy i uchylaliśmy ust. 8, a dodaliśmy ust. 1a, w związku z tym chodziło o to, żeby tę wadę poprawić. Natomiast poprawka trzecia i czwarta budzi kontrowersje głównie ze strony Biura Legislacyjnego Sejmu i Biura Legislacyjnego Senatu. My przecież nie upieraliśmy się przy procedowaniu, kiedy Biuro Legislacyjne Sejmu powiedziało dobrze, bo my zaproponowaliśmy dopisanie wyrazu „prawdziwe", to go usunęliście. Wyszliśmy z założenia, że nie będziemy się spierać o to, czy to są „prawdziwe" czy nie, bo wychodziliśmy z założenia, że jeżeli to są ustalenia faktyczne, to one muszą być prawdziwe, natomiast prawda jest taka, że systemowo, zgodnie z Kodeksem postępowania karnego, a to jest dla nas podstawowy wzorzec ustawowy, mówi się w art. 2 § 2 o prawdziwych ustaleniach faktycznych. W związku z tym, żeby nie kruszyć kopii, żeby nie doprowadzać do sytuacji, że różnie może to być interpretowane, skoro Kodeks postępowania karnego mówi o prawdziwych ustaleniach faktycznych, w ustawach korporacyjnych mówi się o ustaleniach faktycznych, dla świętego spokoju przyjmijmy to, żeby było systemowe rozwiązanie. Rozumiem, że przedstawicielka Biura Legislacyjnego kręci głową, że się z tym rozwiązaniem nie zgadza, ale posłowie w swojej mądrości podejmą rozstrzygnięcie. Rozumiem, że bliższa ciału koszula i popieramy Biuro Legislacyjne Sejmu, natomiast ja powiem, że i tak nie jest źle, i tak nie jest źle. Dziękuję serdecznie.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Bardzo dziękuję. Poproszę panią mecenas z Biura Legislacyjnego o zabranie głosu. Proszę uprzejmie.

Legislator Monika Bies-Olak:

Pragnę tylko zauważyć, że w tej ostatniej kwestii, o której mówił pan minister, czyli prawdziwych okolicznościach faktycznych, poza względami językowymi, że okoliczności faktyczne, jak wszyscy się zgadzamy, zawsze są prawdziwe i dowód przeciwny do przeprowadzenia nie jest możliwy, ponieważ fakt miał miejsce, to jest argumentacja prawna, która przemawia za tym, że takich obaw na jakie wskazuje Senat, nie będzie mogło być. Dlaczego? Omówimy to na przykładzie prawa o adwokaturze. Art. 86a mówi, że rozstrzygnięcia organów prowadzących postępowanie dyscyplinarne opierają się na ustaleniach faktycznych. Dowody przeprowadza się na wniosek stron albo z urzędu. W związku z tym ta kwestia jest uregulowana w ustawie *lex specialis*, a przepisy Kodeksu postępowania karnego na podstawie zmiany 34 art. 95e stosuje się w sprawach nieuregulowanych, a więc wątpliwości nie będą mogły powstawać, ponieważ będzie się stosować takie przesłanki, o jakich mowa jest w ustawie – Prawo o adwokaturze i symetrycznie w ustawie o radcach prawnych. Dlatego Biuro Legislacyjne podtrzymuje stanowisko, które zajął Sejm. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Dziękuję, pani mecenas. Proszę bardzo, panie ministrze.

Sekretarz stanu w MS Jerzy Kozdroń:

Ja tylko chciałbym zwrócić uwagę na jeszcze jedną rzecz. W nowej wersji procedury karnej, która będzie obowiązywała od 1 lipca, będziemy mieli proces kontradyktoryjny. Natomiast w ustawach o adwokaturze i radcach prawnych dalej mówimy o postępowaniu inkwizycyjnym. Skoro postępowanie inkwizycyjne to powinny być prawdziwe ustalenia faktyczne. Tutaj nie będzie kontradyktoryjności, tutaj strona nie będzie mogła, tak jak w postępowaniu karnym, bronić i dowodzić, bo postępowanie dowodowe będzie kto inny przeprowadzał. Będzie rzecznik dyscyplinarny i sąd dyscyplinarny będzie prowadził to postępowanie. Ale to tylko tyle. Nie traktujcie tego jako łyżki dziegciu do tej beczki miodu. Co zrobicie jako posłowie, to będzie dobrze.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Dziękuję bardzo. Pan przewodniczący Robert Kropiwnicki. Proszę bardzo.

Poseł Robert Kropiwnicki (PO):

Chciałem tylko zwrócić uwagę, że to był projekt senacki, w którym my jako Sejm naprawdę bardzo niewiele zmieniliśmy, jeżeli cokolwiek zmieniliśmy. Akurat te rzeczy zmieniliśmy, rozumiem, ale innych nie zmienialiśmy i tu Senat ma po raz kolejny uwagi do swojego projektu. Ja bym jednak popierał stanowisko Biura Legislacyjnego i proponowałbym, żebyśmy przyjęli wersję sejmową, tym bardziej że pan minister mówi, że obydwie wersje są dobre, ale jednak utrzymajmy nasze zdanie i bądźmy konsekwentni. Dlatego jeżeli to nie będzie budziło większych wątpliwości proponowałbym, żebyśmy poparli stanowisko Biura Legislacyjnego. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Bardzo dziękuję. Czy ktoś z państwa posłów chciałby zabrać głos odnośnie do poprawek? Nie słyszę. Dziękuję. Czy ktoś z zaproszonych gości chciałby zabrać głos? Nie słyszę. Dziękuję. Wobec tego zamykam dyskusję i przechodzimy do procedowania. Jeszcze pani mecenas. Proszę uprzejmie.

Legislator Monika Bies-Olak:

Bardzo prosimy o łączne głosowanie nad poprawkami pierwszą i piątą, ponieważ one się łączą, i łączne głosowanie nad poprawkami trzecią i czwartą. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Przechodzimy do głosowania.

Poseł Robert Kropiwnicki (PO):

Czy mógłbym prosić panią mecenas o wyraźne stanowisko do poprawki pierwszej i piątej, do poprawki trzeciej i czwartej, i do poprawki drugiej, żebyśmy mieli na koniec wyraźne stanowisko.

Legislator Monika Bies-Olak:

Poprawka pierwsza jest konsekwencją poprawki piątej i tak jak mówił pan senator, gdybyśmy tych poprawek nie przyjęli, to mielibyśmy taką sytuację, że z dniem 1 lipca nowelizowalibyśmy przepis, który mówi o reprezentacji przez adwokata i radcę prawnego w postępowaniu dyscyplinarnym. W tym samym brzmieniu byśmy go nowelizowali 1 lipca. Te poprawki są zasadne. Natomiast merytorycznie ten przepis nie zmieniłby kształtu. Jak najbardziej zasadna jest poprawka druga. Poprawki trzecia i czwarta zdaniem Biura Legislacyjnego nie są zasadne.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Bardzo dziękuję. Nie ma już pytań, uwag, wobec tego przystępujemy do głosowania.

Kto z państwa posłów jest za pozytywnym zaopiniowaniem łącznie głosowanych poprawek pierwszej i piątej? (17) Kto jest przeciw? (0) Kto się wstrzymał od głosu? (0)

Stwierdzam, że Komisja pozytywnie zaopiniowała łącznie głosowane poprawki pierwszą i piątą.

Przechodzimy do głosowania nad poprawką drugą.

Kto z państwa posłów jest za pozytywnym zaopiniowaniem poprawki drugiej? (17) Kto jest przeciw? (0) Kto się wstrzymał? (0)

Stwierdzam, że Komisja pozytywnie zaopiniowała poprawkę drugą.

Przechodzimy do głosowania poprawki trzeciej i czwartej łącznie.

Kto z państwa posłów jest za pozytywnym zaopiniowaniem poprawek trzeciej i czwartej? (0) Kto jest przeciw? (16) Kto się wstrzymał? (0)

Stwierdzam, że Komisja negatywnie odniosła się do łącznie głosowanej poprawki trzeciej i czwartej.

Na tym zakończyliśmy głosowanie nad poprawkami. Informuję państwa, że do Komisji wpłynęła opinia Ministra Spraw Zagranicznych o poprawkach następującej treści: Poprawki ujęte w uchwale Senatu nie są sprzeczne z prawem Unii Europejskiej. Pozostaje nam wobec tego wybór posła sprawozdawcy. Bardzo proszę, pan poseł Kropiwnicki.

Poseł Robert Kropiwnicki (PO):

Proponuję pana posła Michała Szczerbę, który wyraził zgodę i chęć pracowania nad tym projektem, niestety nie mógł być obecny na tym posiedzeniu Komisji.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Dziękuję bardzo. Czy jest inna kandydatura? Nie słyszę. Czy jest sprzeciw wobec tej kandydatury? Nie ma. Dziękuję. Komisja upoważniła pana posła Michała Szczerbę do przedstawienia stanowiska Komisji na posiedzeniu Sejmu.

Na tym wyczerpaliśmy porządek dzienny posiedzenia. Dziękuję zaproszonym gościom za przybycie. Zamykam posiedzenie Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka.